

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Соціобіологія медоносної бджоли»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Головецький Ігор Іванович

arismed@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Мета дисципліни “Соціобіологія медоносної бджоли” полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» знань з особливостей будови екзоскелету та внутрішніх органів різних стаз бджіл, будови гнізда, біології розвитку і життєдіяльності бджолиної сім’ї впродовж року.

Завдання дисципліни полягає у спрямуванні підготовки майбутнього фахівця на засвоєння знань з особливостей будови екзоскелету та внутрішніх органів різних стаз бджіл, будови гнізда, біології розвитку і життєдіяльності бджолиної сім’ї впродовж року.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» в ході вивчення дисципліни студент повинен набути таких загальних та спеціальних компетентностей:

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми професійної діяльності з технології виробництва і переробки продукції тваринництва у процесі

навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.

Спеціальна (фахова) компетентність (СК)

СК 10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати та забезпечувати якість та безпечність технологій виробництва продукції тваринництва, кормів та кормових засобів, рівнів живлення тварин та продукції тваринного походження.

ПРН 3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 5. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРН 10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. Соціальне життя медоносних бджіл				
Тема 1. Розвиток вчення біології бджіл.	2/2 3	Повинні оволодіти знаннями про вчення з біології бджіл	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	7
Тема 2. Соціальне життя медоносних бджіл	2/2	Знати особливості соціального життя медоносних бджіл.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи	7

			(в.т.ч. в elearn).	
Тема 3. Головні принципи організації сім'ї медоносної бджоли	2/2	Знати основні принципи організації бджолиної сім'ї	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	7
Тема 4. Сім'я бджіл як біологічна одиниця	2/2	Знати про бджолину сім'ю, як цілісну біологічну одиницю.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn). Проміжний контроль знань	7
Модуль 2. Розвиток особин і життєдіяльність бджолиної сім'ї				
Тема 5. Розвиток особин сім'ї. Гормональна регуляція розвитку	2/2	Знати про ембріональний та постембріональний розвиток. Роль гормонів у регуляції розмноження.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	7
Тема 6. Диференціація каст	2/2	Знати особливості диференціації каст бджолиної сім'ї.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	7
Тема 7. Архітектура гнізда бджіл	2/2	Знати типи комірок, особливості будівництва та використання.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи	7

			(в.т.ч. в elearn). Проміжний контроль знань	
Модуль 3. Розмноження бджолиних сімей				
Тема 8. Поведінка при збиранні корму	2/2	Знати особливості поведінки бджіл при збиранні вуглеводного та білкового корму	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	7
Тема 9. Регулювання мікроклімату	2/2	Знати особливості регулювання мікроклімату у різні пори року	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	7
Тема 10. Соціальна основа відтворення	2/2	Знати про материнство та вигодовування личинок, догляд за маткою, Розмноження та розвиток колонії:		7
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсова робота повинна мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Таранов Г.Ф. Біологія бджолої сім'ї. – К.: Книгоноша, 2020.- 288 с.
2. Селекція та розведення бджіл / Богдан М.К. та ін. навч. посіб. - К.: Видавничий дім "Кондор", 2018. 227 с.
3. Рутнер Ф. Техніка розведення і селекційний відбір бджіл: практичні рекомендації, пер. з нім./ Фрідріх Рутнер. – 7 вид-во. Перероб.- вид-во «Астраль», 2006.- 166с., іл.
4. Броварський В.Д. Розведення та утримання бджіл. - Київ: Видавничий центр НУБІП України, 2020.- 344 с.
5. Разанов С.Ф., Безпалый І.Ф., Бала В.І., Донченко Т.А. Технологія виробництва продукції бджільництва. - Київ: Аграрна освіта, 2010.- 278 с.
6. Поліщук В.П., Гайдар В.А. Пасіка. - Київ - 2012.-284 с

Додаткові джерела інформації

1. Давиденко І.К., Микитенко Г.Д., Челак С.О. Племінна робота у бджільництві. - Київ: Урожай.. 2002.-120с.
2. Бага ОМ Племінна справа в бджільництві. - Київ: Урожай, 2006. - 31 с.

3. Бабич І.А. Розведення та утримання бджіл. - Київ: Урожай, 2004. - 42 с.
4. Подольський М.С., Котова ГМ, Буренін М..Л. Промислове бджільництво. - Київ: Вища. школа, 1998. -335с.
5. Журнал "Пасіка", вид. "Дім, сад, город", Київ.
6. Журнал "Український пасічник", Львів.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайти кафедри бджільництва – <http://nubip.edu.ua/node/1112>
2. Офіційний сайт «Бджільництво України»
– <http://beekeeping.com.ua/index.html>
3. Офіційний сайт «Аграрний сектор» – <http://agroua.net/>
4. Онлайн дата-база Palldat – <https://www.palldat.org/>
5. Онлайн асистента фермера - куркуль - <https://kurkul.com/akademija-fermerstva?Filters%5B%5D=754>
6. Сайт журналу American Bee Journal - <https://americanbeejournal.com/category/columns/beekeeping-basics/>
7. Морфометрія бджіл, Класифікація бджіл та бджолиних колоній за деякими морфометричними ознаками, індексами: CI, DsA, HI, RI Матковод АМГ,- <https://www.paseka.in.ua/morfometrija-bdzhil-1/>